

สถานการณ์ตลาดข้าวในมาเลเซีย

1. การผลิตและการบริโภคข้าวของมาเลเซีย

พื้นที่เพาะปลูกของมาเลเซียอยู่ที่ประมาณ 689,700 เฮกเตอร์ (ประมาณ 4.3 ล้านไร่) กระจายอยู่ในรัฐต่างๆ โดยรัฐที่มีการเพาะปลูกข้าวมากที่สุดคือ เคาตาซึ่งมีผลผลิตข้าวเปลือกคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 30 ของผลผลิตทั้งหมดของประเทศ รองลงมา ได้แก่ ซาราวัก (ข้าวไร่) เปรัก กลันตัน สลังงอ เปอลิส ซาบาห์ ปีนัง ตรังกานู และปะหัง ตามลำดับ

ในปี 2560 มาเลเซียมีผลผลิตข้าวเปลือก 2.57 ล้านตัน ลดลงจาก 2.74 ล้านตันในปี 2559 ส่วนผลผลิตข้าวสารอยู่ที่ประมาณ 1.6-1.8 ล้านตันต่อปี มีอัตราการบริโภคข้าวเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมาเลเซียอยู่ที่ประมาณ 80 กิโลกรัม และมีระดับความมั่นคงทางอาหาร (Self-sufficiency level :SSL) กล่าวคือมีกำลังผลิตข้าวต่อความต้องการบริโภคในประเทศอยู่ที่ร้อยละ 70 และส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 30 ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ทั้งนี้ภายในปี 2563 (2020) มาเลเซียตั้งเป้าหมายจะเพิ่มดัชนีความมั่นคงทางอาหารเป็นร้อยละ 80

2. การนำเข้าข้าวของมาเลเซียในปัจจุบัน

ในปี 2561 มาเลเซียมีการนำเข้าข้าวจำนวนมากกว่า 800,000 ตัน คิดเป็นมูลค่านำเข้า 406.6 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยมีแหล่งนำเข้าหลัก ได้แก่ ไทย (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59.5 ของการนำเข้าทั้งหมด) เวียดนาม (ร้อยละ 25.5) กัมพูชา (ร้อยละ 5) อินเดีย (ร้อยละ 4.4) และปากีสถาน (ร้อยละ 3.2) สำหรับในช่วง 2 เดือนแรกของปี 2562 มาเลเซียมีการนำเข้าข้าวจากทั่วโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.7 ในเชิงปริมาณ และเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.4 ในเชิงมูลค่า โดยมีการนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.4 และร้อยละ 30.7 ในเชิงปริมาณและมูลค่าตามลำดับ

ประเภทของข้าวที่นำเข้าจากไทย ส่วนใหญ่เป็นข้าวขาว คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 96 ส่วนที่เหลือเป็นข้าวเหนียว และข้าวหอมมะลิ ส่วนข้าวที่นำเข้าจากเวียดนามและกัมพูชาส่วนใหญ่เป็นข้าวขาวเช่นเดียวกัน สำหรับข้าวที่นำเข้าจากอินเดียและปากีสถานจะเป็นข้าวบัสมาติ

มูลค่าการนำเข้าข้าวของมาเลเซีย

	มูลค่าการนำเข้า (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วน (%)		อัตราขยายตัว (%)	
	2560	2561	2562 (มค-กพ)	2561	2562 (มค-กพ)	2561	2562 (มค-กพ)
รวม	347.4	406.6	62.9	100	100	17.0	19.4
1. ไทย	120.5	208.2	32.6	51.2	51.8	72.7	30.7
2. เวียดนาม	140.6	106.9	11.1	26.3	17.6	-24.0	-15.0
3. อินเดีย	34.5	32.6	8.4	9.9	13.3	-5.6	19.8
4. กัมพูชา	26.3	34.7	5.5	7.6	8.7	32.1	-1.7
5. ปากีสถาน	21.8	15.9	4.2	6.3	6.6	-27.1	105.0

ปริมาณการนำเข้าข้าวของมาเลเซีย

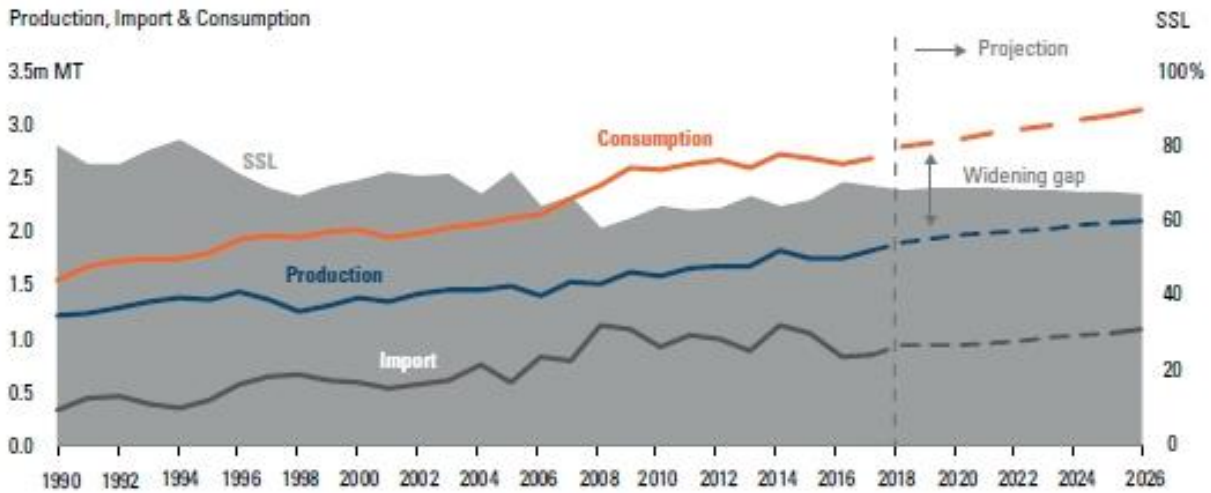
	ปริมาณการนำเข้า (ตัน)			สัดส่วน (%)		อัตราขยายตัว (%)	
	2560	2561	2562 (มค-กพ)	2561	2562 (มค-กพ)	2561	2562 (มค-กพ)
รวม	732,775	808,156	130,442	100	100	10.3	30.7
1. ไทย	289,679	481,110	81,4373	59.5	62.4	66.1	43.4
2. เวียดนาม	326,165	206,248	19,319	25.5	14.8	-36.8	-28.6
3. ปากีสถาน	37,733	26,020	10,567	3.2	8.1	-31.0	442.4
4. อินเดีย	36,020	35,673	10,231	4.4	7.8	-1.0	45.6
5. กัมพูชา	39,056	40,534	6,287	5.0	4.8	3.8	-10.8

3. โอกาสและแนวทางการขยายตลาด

ผลผลิตข้าวของมาเลเซียไม่เพียงพอต่อการบริโภคในประเทศและยังต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยประเทศไทยเป็นผู้ที่ครองส่วนแบ่งตลาดอันดับแรกของมาเลเซีย นอกจากนี้ ยังมีการคาดการณ์จาก OECD-FAO ว่ามาเลเซียจะมีความต้องการนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้นจากปริมาณการบริโภคที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร ในขณะที่การผลิตข้าวของมาเลเซียขยายตัวได้ในอัตราที่ต่ำกว่า ด้วยพื้นที่การเกษตรที่จำกัด การเติบโตของสังคมเมืองที่รุกล้ำพื้นที่การเกษตรของประเทศ ตลอดจนเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ให้ความสนใจในการปลูกปาล์มน้ำมันเป็นหลัก

The gap between rice consumption and production is projected to widen

Figure 1.12. Malaysia's rice production, consumption, import (m MT) and self-sufficiency level (SSL, percentage), 1990 – 2026

Source:

Production, consumption, import and export data from *OECD-FAO Agricultural Outlook 2018-2027* (Accessed 24 Aug 2018). SSL calculations by KRI using the FAO formula (refer to Box Article 2)

Chart by KRI

4. ปัญหาอุปสรรค

- กระทรวงเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร (Ministry of Agriculture and Agro-based Industry) ของมาเลเซียเป็นผู้มีอำนาจในการกำกับดูแล การติดตามและควบคุม เรื่องการค้าข้าว โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบที่เกี่ยวข้องกับข้าวเปลือกและข้าวสาร (Paddy and Rice Regulation Act) ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลมาเลเซียให้สิทธิแก่ BERNAS เป็นผู้นำเข้าข้าวจากต่างประเทศแต่เพียงผู้เดียว และการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศต้องดำเนินการผ่านทางเรือเท่านั้น โดยกำหนดจุดนำเข้าทางเรือ 11 แห่ง¹

- แม้ว่ามาเลเซียจะมีการนำเข้าข้าวจากไทยเพิ่มขึ้น แต่ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าข้าวขาว ในขณะที่การนำเข้าข้าวหอมมะลิมีแนวโน้มหดตัวอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2561 เป็นต้นมา ราคาข้าวหอมมะลิของไทยเพิ่มสูงขึ้นมาก ประกอบกับค่าเงินริงกิตที่อ่อนค่าลง

¹ จุดนำเข้าข้าว 11 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือปีนัง, ท่าเรือคลัง รัฐสลังงอ, ท่าเรือยะโฮร์, ท่าเรือกวนตัน รัฐปะหัง, ท่าเรือคูชิง รัฐซาราวัก, ท่าเรือชิบู รัฐซาราวัก, ท่าเรือบินตูล รัฐซาราวัก, ท่าเรือโกตาบารู รัฐซาบารห์, ท่าเรือชานดากัน รัฐซาบารห์, ท่าเรือลาฮัต รัฐซาบารห์ และท่าเรือตาเวา รัฐซาบารห์